

Valtuustoaloite 9.6.2025 / valtuuston kokouksista tehtyjen tallenteiden nähtävillä pitäminen (Uusi Suunta -valtuustoryhmä)

Khall 11.05.2026 § 105

Valmistelijat matkailu- ja markkinointijohtaja Ulla Haggrén p. 040 526 1393 / viestintäpäällikkö Sanna Kinnunen p. 040 526 1393 / asiantuntijapäällikkö Kristiina Heinonen p. 040 357 8411

Uusi Suunta -valtuustoryhmä on 9.6.2025 tehnyt valtuustoaloitteen valtuuston kokouksista tehtyjen tallenteiden nähtävillä pitämisestä.

Aloitteessa esitetään, että Jämsän kaupunginvaltuuston kokouksista tehdyt videotallenteet tulisi pitää verkossa julkisesti katsottavissa nykyistä pidempään – esimerkiksi kuluvan ja edellisen valtuustokauden ajalta. Tällä hetkellä tallenteet ovat nähtävissä vain lyhyen ajan, noin kaksi viikkoa.

Aloitteessa todetaan, että kuntalaisten tiedonsaanti ja mahdollisuus seurata päätöksentekoa on keskeinen osa demokratiaa ja valtuuston vastuulla on turvata avoimuus ja osallistumisen mahdollisuudet. Tallenteet tarjoavat parempaa ja saavutettavampaa tietoa kuin pelkät pöytäkirjat, ja niiden laajempi saatavuus edistäisi tasa-arvoista osallistumista.

Aloitteessa esitetään, että videotallenteiden pidempiaikainen esilläpito järjestetään viipymättä. Perusteluina ovat asian merkitys demokratialle, uuden valtuustokauden käynnistyminen sekä se, että tekstittämisen kustannukset ovat pienet ja järjestelyt yksinkertaisia.

Jämsän kaupunginvaltuuston kokoukset on striimattu suorana lähetyksenä yleisölle marraskuusta 2018 alkaen. Kaupunginvaltuuston kokousten striimaukseen päädyttiin kuntalaisten ajankohtaisen tiedonsaannin parantamiseksi ja muiden kuntien käytäntöjä seuraten. Asia on käsitelty keskusteluissa silloisen hallintojohtajan ja valtuuston puheenjohtajan kanssa.

Valtuuston kokousten striimauksen on koordinoanut kaupungin tietohallinto. Striimauksen toteuttaa Hansa Ecuras Oy. Hansa Ecuras Oy ei ole tarjonnut videon tekstittämistä tai litterointia. Kokouksen striimauspalvelun kustannukset ovat olleet noin 900 euroa/kokous.

Saavutettavuusvaatimukset

EU:n saavutettavuusdirektiivi (EU) 2016/2102 julkisen sektorin elinten verkkopalveluiden ja mobiilisovellusten saavutettavuudesta edellyttää, että EU:n jäsenmaiden julkisen sektorin organisaatioiden verkkopalvelut ja mobiilisovellukset tulee tehdä saavutettaviksi kaikille.

Tapauksissa, joissa suoran lähetyksen tallenne jää palveluntarjoajan verkkosivustolle, se on tehtävä saavutettavaksi viimeistään 14 vuorokautta ensilähetyksen jälkeen. Jämsän kaupungin valtuustokokoukset striimataan

ja julkaistaan kaupungin YouTube -kanavalla. Saavutettavuusvaatimuksia ei voi kiertää julkaisemalla ei-saavutettavaa sisältöä muiden hallinnoimissa kanavissa. Jos organisaatio käyttää esimerkiksi YouTubea tai muuta sosiaalisen median kanavaa videoiden julkaisuun, videoiden pitää noudattaa vaatimuksia. Tämän vuoksi Jämsän kaupungin kokousvideot on poistettu julkisesta näkymästä säädetyn 14 vuorokauden kuluessa kokouksesta. Selvityksen myötä on käynyt ilmi, että jos tallennetta ei aiota tehdä saavutettavaksi, ei sitä myöskään tulisi jakaa tallenteena ollenkaan.

Verkkosivuilla julkaistujen videoiden ja äänilähetysten on pitänyt noudattaa saavutettavuusvaatimuksia 23. syyskuuta 2020 alkaen. Ennen tätä päivämäärää videot on voinut tämän lain mukaan julkaista ei-saavutettavassa muodossa eli käytännössä ilman tekstityksiä ja mahdollista äänivastinetta.

Suoria videolähetystyksiä ei tarvitse lain mukaan tekstittää. WCAG 2.1 -kriteeristö (kriteeri 1.2.4, taso AA) velvoittaa tarjoamaan tekstityksen myös suorille videolähetyksille. Tästä on kuitenkin laissa säädetty poikkeus eli lain saavutettavuusvaatimukset eivät koske suoria videolähetystyksiä. Niidenkin tekstittäminen on saavutettavuuden parantamiseksi kuitenkin suositeltavaa.

Tietosuoja

Aloitteessa esitetään, että videotallenteet pidettäisiin nykyistä pidempään julkisesti nähtävillä ja tavoitteena on edistää avoimuutta ja kuntalaisten tiedonsaantia, jota voidaan pitää lähtökohtaisesti kannatettavana, mutta tietosuojan näkökulmasta on kuitenkin huomioitava, että valtuuston kokousten videotallenteet sisältävät tunnistettavien henkilöiden henkilötietoja. Tallenteiden julkaisemiseen ja säilyttämiseen sovelletaan yleistä tietosuoja-asetusta (GDPR) sekä muuta julkisen hallinnon tiedonhallintaa koskevaa lainsäädäntöä. Kunta toimii henkilötietojen rekisterinpitäjänä ja vastaa käsittelyn lainmukaisuudesta, tarpeellisuudesta ja riskien hallinnasta.

Mitä pidempään ja laajemmin tallenteita pidetään julkisesti saatavilla, sitä enemmän korostuu velvollisuus arvioida henkilötietojen käsittelyn tarkoituksenmukaisuutta, tietosuojariskejä sekä rekisteröityjen oikeuksien toteutumista. Erityistä huomiota tulee kiinnittää siihen, että kokouksissa esiin tulevat henkilötiedot eivät ylitä julkisen viestinnän kannalta tarpeellista tasoa.

Tietosuojan kannalta katsottuna tallenteiden esilläpidon laajentaminen on mahdollista vain, mikäli käytössä ovat saavutettavuusvaatimukset täyttävät tekniset ratkaisut sekä riittävät resurssit henkilötietojen lainmukaiseen käsittelyyn. Ilman näitä edellytyksiä riskit henkilötietojen suojalle kasvavat.

Lisäkustannukset

Konsernipalvelut / Matkailu, markkinointi ja viestintä -tulosalue on selvittänyt videoiden tekstityksiä ja litterointia. Nykyinen toimija Hansa Ecuras Oy tarjoaa tekstityspalvelun 8,75 €/min. (alv. 0 %). Esimerkiksi kahden tunnin kokouksen osalta tekstitys toisi 1050 euron lisäkustannuksen. Tekstitys olisi kokoustallenteessa viimeistään kolmen vuorokauden kuluttua kokouksesta. Ulkopuoliselta palveluntarjoajalta tekstityksen saisi hankittua edullisemmin, mutta Hansa Ecuraksen mukaan muualta ostetun tekstityspalvelun lisääminen heidän toteuttamaansa striimaukseen ei onnistu. Alustavan kyselyn perusteella palveluntarjoajan vaihtaminen kokonaan puolestaan nostaisi kokouksen striimauksen kuluja.

Eri kaupunkien käytännöt ja katsojamäärät

Kaupunkien käytännöt valtuustonkokousten striimauksen ja tallentamisen suhteen vaihtelevat. Saman kokoluokan kaupungeista esimerkiksi Valkeakoski ja Varkaus sekä striimaavat että tallentavat, katsojamäärät vaihtelivat vuoden 2025 kokousten osalta 60-618 katsojassa. Äänekoski puolestaan lähettää valtuustonkokoukset suorina lähetyksinä, mutta ei tekstitä niitä. Tallenteet ovat esillä maksimissaan 14 vuorokautta.

Jämsän kaupungin vuoden 2025 valtuustonkokouksien striimauksia ja noin kahden viikon ajan esillä olleita tallenteita on seurannut yhteensä 184-408 katsojaa kokousta kohden. Julkaisun jälkeen katsojia on ollut 71-147 kokousta kohden.

Vuoden viimeistä 8.12.2025 ollutta valtuustonkokousta katsottiin selvästi enemmän kuin muita kokouksia, yhteensä 408 kertaa. Katsojamäärästä tallenteen osuus on 147 kertaa. Katselukerran keskimääräinen kesto oli 16 minuuttia. Toiseksi eniten katsottiin 5.5.2025 pidettyä kokousta, jolla oli yhteensä 264 katsojaa. Tämän kokouksen tallennetta katsottiin 94 kertaa, katselukerran pituus oli keskimääri 8,43 minuuttia.

Palvelun käyttötarve on varsin pieni, joten hintaan nähden ei ole kustannustehokasta hankkia striimauksen tekstityspalvelua. Kokousten tallenteita ei voi jättää nähtäville ilman tekstityspalvelua. Valtuustonkokouksien asioihin voi tutustua striimausten lisäksi myös esityslistojen, pöytäkirjojen ja heti kokouksen jälkeen julkaistavien päätöstiedotteiden avulla. Kaupungin verkkosivuilla julkaistava päätöstiedote on kuunneltavissa ja luettavissa suomen lisäksi viidellä eri kielellä.

Toimivalta, johon päätös perustuu:
Hallintosääntö § 28 / kaupunginhallituksen tehtävät ja toimivalta

Ehdotus

Kaupunginjohtaja Jori Reijula

Kaupunginhallitus antaa seliteosan mukaisen vastauksen tehtyyn valtuustoaloitteeseen.

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että se toteaa

valtuustoaloitteen johdosta annetun selvityksen riittäväksi.
Aloite on loppuun käsitelty.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Kvalt 25.05.2026
463/00.01.03/2026

Päätös